

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi
Thomæ**

Suárez, Francisco

Moguntiaë, 1620 [erschienen] 1621

Cap. 7. De reprobationis effectibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84432)

hoc eadem est ratio reprobationis, quæ est condemnationis: quia reprobatio non fit à Deo, nisi per modum condemnationis, est enim actus vindictivæ iustitiæ, habens pro intrinseco termino, & quasi obiecto æternam damnationem. Quamvis enim Deus habeat alios actus vindictivæ iustitiæ circa peccata, volendo in vindictam illorum alias infligere penas: tamen donec absolute velit æternam poenam, non reprobatur hominem: hanc enim poenam nemini velle potest propter originale peccatum, quod ei remittit, seu remissurus est.

5. Atq; hæc ratio non solum probat, peccatum originale non esse ad æquatam causam positivæ reprobationis eorum hominum, quibus ipsum remittitur, verum etiam neq; partialem, neq; omnino esse causam talis reprobationis. Probatur applicando eundem discursum cum proportione, quia illi homines nullo modo damnantur propter peccatum originale, etiam ut partialem causam, ergo nec reprobantur, quia in hoc negotio eadem est ratio reprobationis, quæ damnationis, ut declaratum est. Responderi potest, originale peccatum etiam si remittendū sit, esse fontem & radicem omnium peccatorum, quæ postea committuntur, item esse causam mortuam, ob quam Deus iuste vult non dare illis hominibus congrua auxilia ad non committenda talia peccata, vel ad non perseverandum in illis vsq; ad mortem. In qua voluntate perseverat Deus, etiam si remittat originale peccatum. Ad hoc vero respondetur, etiam si totum concedatur, non sequi, originale peccatum esse propriam causam partialem reprobationis, quando ipsum remittitur, sed ad summum esse quandam occasionem remotam, & remouentem prohibens. Nam illa negatio auxilij congrui non est causa peccati: ergo neq; est causa reprobationis, cuius peccatum est propria causa: ergo nec peccatum originale remissum dici potest causa reprobationis, etiam si fuerit causa illius negationis auxilij.

6. Dico 3. In paruulis, quibus peccatum originale nunquam remissum est, causam positivæ reprobationis esse ipsum originale peccatum, non quatenus præcisè contractum, sed quatenus durans & perseverans vsq; ad mortem, & sub ea conditione à DEO præuisum. Prior pars clara est, quia eadem est causa ex parte hominis reprobati, sicut reprobationis, quæ est sua damnationis, ut sepe dictum est: sed in his paruulis tota causa damnationis eorum est originale peccatum: ergo idem est causa reprobationis. Et inde probatur facile altera pars, quia peccatum non est causa damnationis, nisi sub ea conditione, si vsq; ad mortem perseveret, quæ includitur in illa conditionali sententia à Christo lata, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei*: Ergo similiter peccatum originale non est causa reprobationis, nisi supposita illa conditione præuisa, scilicet quod, perseveraturum sit vsq; ad mortem. Jam enim sepe dictum est, quoad hoc eandem esse rationem de causa reprobationis, & condemnationis. Quod de peccatis actualibus statim confirmabimus.

7. Nec probanda est illorum sententia, qui ab hac generali regula quosdam paruulos excipiunt: quia illa exceptio nulla probabili ratione fundata est: & ratio facta æque de omnibus procedit. Nam, ut supra visum est, Deus non habuit absolutam voluntatem excludendi aliquem paruulum à Regno ex vi solius peccati originalis, donec præuidit, ex aliis generalibus, & ordinariis causis euenturum, ut in eo peccato, & absq; applicatione remedij moterentur, ipso permittente, quod Deus permittere decreuit ex sua generali providentia, ac libera voluntate: quæ permissio pertinet potius ad reprobationem negativam, quam ad positivam. At positivè nunquam Deus voluit antecedenter, ut sic dicam, & ex se non applicaret alicui paruulo tale remedium, aut infantè illum perseverare in originali peccato vsq; ad mor-

tem, & ideo nec reprobare postivè illum voluit, eo nec præuidit perseverantiam eius in originali peccato, ut dictum est. Vnde potest assertio ampliari ad adultos, in quibus peccatum originale est interdum causa reprobationis, saltem partialis, quatenus in illo peccato simul cum aliis vsq; ad mortem perseverant, & non alias: quia, ut dixi, si ante mortem remittatur, nullo modo erit propria causa, etiam si propter alia peccata quis reprobetur.

Ultimo ergo dico, in adultis causam reprobationis esse peccatum finale, siue vnum, siue multiplex, siue originale, siue actuale mortale, siue vtrumque simul, si vsq; ad mortem non remittuntur. Ita docent auctores supra citati, & specialiter videri possunt Bellarm. lib. 2. de Gratia, & liber q; arbitrio, cap. 16. Horantius libro 3. locorum Catholicorum capite 9. qui dicunt, hanc esse Augustini sententiam. Ratio vero est eadem, quia eadem est causa reprobationis positivæ, quæ est causa damnationis: adulti autem non condemnantur propter peccata originalia, vel actualia, nisi impleta illa conditione, *Si in illis vsq; ad mortem perseverent, quæ sub illa continetur, Nisi persistentiam egeritis, omnes simul peribitis*. Nam sicut merita non sunt in effectu causa glorificationis, nisi sub illa conditione à Concilio Tridentino posita, *Si in gratia decesserit*: ita neq; vllum peccatum est causa perditionis adulti, nisi sub dicta conditione durationis eius vsq; ad mortem: ergo sub eadem est causa reprobationis, & non alias. Sicut autem causa ad æquatam condemnationis cõsurgit ex toto cumulo peccatorum, quæ ante mortem non remittuntur, ita etiam causa reprobationis omnia illa complectitur, & ille cumulus nomine finalis peccati significatur. Et sicut de paruulis dicebamus, ita multo maiori ratione de adultis dicendum est, non posse Deum velle ex se perseverantiam hominis adulti in statu peccati mortalis vsq; ad mortem, quia hoc esset ex se velle malè culpæ, ut rectè significavit August. de Correctione, & gratia, ca. 13. & Prosper ad obiectiones Gallorum, responsione 2. Prævidet ergo Deus statim adulti in peccato vsq; ad mortem, & tunc reprobatur illum, atque hoc modò peccatum finale est causa reprobationis.

Neque contra doctrinam hanc urgent verba illa Pauli, *Antequam quidquam boni, aut mali egissent, & c.* quia, ut dixi, sufficienter explicantur de negativa reprobatione, seu non prædestinatione. Instant vero aliqui virgendo illa verba, *Fecit quedam vasa in honorem, & quedam in contumeliam*. Nam hæc videntur significare ordinationem positivam. Et ideo Augustinus epistol. 106. putat necessario supponere culpam factam originalem. Sed reuera illa satis non est in hominibus, ut ostendi, & in Angelis non habet locum. Igitur illa etiam verba necessario intelligenda sunt negativè, vel permissivè, id est, fecit vasa in contumeliam, scilicet, non fecit in eum honorem, ad quem alia preparavit, vel fecit vasa, quæ præsciuit suis operibus futura esse in contumeliam, id est, libere permisit. Solet enim Scriptura loqui de permissione tanquam de positivâ actione, vel præcepto, ad declarandum certitudinem eius, & omnino pendere ex diuina voluntate.

CAPVT VII.

De effectibus reprobationis, præsertim de permissione peccati.

Primo certum est, Reprobationem habere aliquos effectus, quia reprobatio est pars providentiæ: providentiæ autem Dei habet aliquos effectus ad extra, imò ex aliquibus effectibus cogimur attribuire Deo hanc partem: seu rationem providentiæ; Hinc

Effugium.

Præcluditur.

6. Tertia assertio.

7. Aliquorum sententia non probatur.

8. Prima assertio.

Bellarmin. Horantius.

Concil. Trident.

August. Prosper.

9. Distinctio quibus Paulus.

Sine spe peccati efficiuntur.

Hinc etiam secundo certum est, effectus reprobationis esse effectus Dei, quia & Deus est ipsamet ratio, providentia suae, & est author illorum effectuum, quorum providentia est causa: ergo nihil potest esse effectus reprobationis, quod non sit etiam effectus Dei.

nit culpam, nam illa non potest habere rationem peenae, nec pertinere vilo modo ad vindictivam iustitiae, sed reprobatio tota pertinet ad hanc iustitiam vt diximus: ergo illa permissio nullo modo potest pertinere ad reprobationem. Et confirmatur maxime in prima permissione peccati humanae naturae, nam illa communis fuit reprobis, & praedestinatiss: sicut etiam peccatum illud ex se aequae omnibus nocuit ergo non potuit permissio illa esse effectus reprobationis.

Impugnatur hac sententia.

2. Ex quo tertio concludunt Theologi omnes cum Magistro in 1. distinctione 40. & D. Thoma 1. p. qu. 23. art. 3. peccatum non posse esse effectum reprobationis, quia non potest esse effectus Dei, & nihil est ex reprobatione, quod non fit à Deo. Vnde hanc differentiam omnes constituunt inter praedestinationem, & reprobationem, quod cum merita, sint causa vltimi effectus praedestinationis, & demerita sint etiam causa vltimi effectus reprobationis, nihilominus merita sunt effectus praedestinationis, demerita autem non sunt effectus reprobationis, quia merita sunt ex divina intentione, & praeparatione, demerita autem non sunt hoc modo ex Deo: quia repugnat bonitati, & voluntati eius.

Peccatum non potest inter reprobationis effectus numerari.

3. Neque oportet in hoc distinguere inter peccatum quod tantum est culpa, vel quod est etiam poena prioris culpae, vt nonnulli distinxerunt: sed non recte, quia peccatum sub nulla ratione potest esse effectus Dei, & consequenter nec reprobationis. Quia licet dederimus in aliquo peccato addi relationem, seu denominationem poenae, talis poena in particulari sumpta intrinsece includeret rationem culpae, quam Deus nec velle, nec ordinare potest, vt sit. Et ideo admittitur tali poena, negandum potius esset Deum esse causam eius. Verius tamen est, ipsam culpam non esse poenam, sed permissionem culpae, vel negationem auxilij congrui ad vitandam culpam, quod longe diuersum est, vt iam dicam. A tip eodem modo loquendum est de ordinatione in statu culpae, & de duratione: nam haec omnia quatenus formaliter includunt malum culpae, non possunt esse effectus Dei, & consequenter nec reprobationis. Permissio autem illorum à Deo est: an vero sit etiam à reprobatione, videbimus. Et de hoc puncto videri possunt quae late tractantur in l. 2. de Auxilijs, c. 4.

Effectus reprobationis ad duas capitales rationes referuntur.

Si peccatum reprobationis effectus.

4. Quarto denique colligo ex dictis omnes effectus reprobationis ad duo capita reuocari posse, scilicet malum poenae, & permissionem mali culpae. Non quod omne malum poenae, aut omnis permissio mali culpae sit effectus reprobationis, nam per se constat non ita esse: sed è conuerso quod omnis effectus reprobationis necessario debeat contineri sub aliquo ex dictis capitibus. Ratio est, quia reprobatio est ad malum, omne autem malum aut est poena, quae potest esse directe à Deo, aut est culpa, quae potest saltem permitti, vel non impediiri à Deo. Videndum ergo superest, quae nam mala ex his, vel quae permissiones ex reprobatione oriuntur. Primum ergo, ac praecipuum dubium est de permissione futuri peccati. In quo est prima opinio simpliciter affirmans, omnem permissionem peccati reprobis esse effectum reprobationis eius. Ita significat D. Thom. dicto art. 3. ad 2. & art. 5. ad 3. Durand. in 1. dist. 41. quaest. 2. Gregor. qu. 1. art. 1. Marfil. q. 41. art. 1. Driedo in Concordia, 1. p. q. 3. Fundamentum esse potest, quia haec permissio est effectus diuinae providentiae, & non est effectus praedestinationis: ergo reprobationis. Quia tota providentia circa homines his duabus partibus concluditur. Confirmari potest, quia licet haec permissio non sit causa peccati, & consequenter non sit etiam causa vltimi effectus reprobationis, est tamen occasio aliquo modo, vel proprius loquendo est remouens id, quod postea impedit illos effectus: ergo vt sic, cadit sub, p. videntiam totius reprobationis: nam haec providentia complectitur non solum proprias causas reprobationis, sed etiam omne id ex quo sequi potest aliquo modo reprobatio.

5. Haec vero sententia habet specialem difficultatem in prima permissione, quae in homine nullam supponit: Suarez: De Deo trinuno.

Propter haec est secunda sententia, quae distinguit inter primam permissionem, & subsequentes: & de illa fateatur non esse effectum reprobationis propter rationes factas, de ceteris autem affirmat. Quia secunda permissio (& sic de alijs) iam supponit culpam ex parte hominis, vnde potest esse poena prioris peccati, iuxta illud ad Rom. 2. propter quod tradidit illos Deus in reprobum sensum: ergo potest esse effectus reprobationis. Et confirmatur, nam talis permissio incipit iam pertinere ad obdurationem peccatoris: obdurationem autem est effectus reprobationis, vt sumitur ex ad Rom. 9. & docet saepe Augustinus, praesertim de Bono perseverant. capit. 14. Sicut praedestinationis effectus (inquit) est gratiae oppositio, ita reprobationis aeterna quodam modo esse videtur obduratio. Vbi notanda est illa particularis quodam modo, quae ad hoc posita videtur, vt indicetur differentia. Nam praedestinatio est causa propria, & per se gratiae: reprobatio autem non sic est causa obdurationis, sed solum quia illam non impedit, quatenus est causa non miserendi, vt dixit idem Augustinus libro 1. ad Simplician. quaest. 2. illud autem non misereri, estmittere: ergo reprobatio est causa huius permissionis.

6. 2. sententia.

Rom. 2.

Rom. 9.

Hac vero sententia imprimis non habet locum in reprobatione Angelorum, in qua non fuit prima, & secunda, sed vnica permissio, quia propter primum peccatum damnati sunt. Deinde, non videtur habere locum in paruulis, qui propter solum peccatum originale reprobantur: nam sicut in illis est vnum tantum peccatum, tantum etiam esse videtur vnica permissio. At in his distingui potest duplex permissio, vna cadendi, vel contrahendi originale peccatum, (haec namque licet in rigore distingui possent, tamen secundum communem legem, & secluso priuilegio non se parantur, & ita nunc pro vna illas reputo) altera ergo est permissio durandi in peccato originali vsque ad mortem. Dicitur ergo potest, licet prior non sit reprobationis effectus hanc posteriorem esse effectum. Sed hoc habet quidem locum quoad reprobationem negatiuam, vt statim dicam, non vero quoad positiuam, de qua dicti auctores loquuntur. Et praeterea non potest eorum sententia procedere in permissionibus illorum peccatorum, quae integre & omnino multis reprobis in hac vita remittuntur. Nam supra dixi effectum praedestinationis necessarium esse, vt in re ipsa, & de facto conferat ad aeternam beatitudinem: ergo consimili ratione, & seruata proportione pertinet ad effectum reprobationis, vt nocumentum inde resultans perpetuo duret: ac peccata quae omnino remittuntur non inferunt perpetuum nocumentum: ergo permissiones eorum, etiam si sint post alias non erunt effectus reprobationis.

7. Hac sententia non admittitur.

Duplex permissio peccati distinguitur.

8. Quapropter aliter distinguunt de permissione. Nam, aut peccatum inde resultans est causa aeternae damnationis, vel non: si primum, illa permissio est effectus reprobationis propter priores rationes, & quia nihil illi deest ad veram rationem effectus: de posteriori autem negant propter vltimam rationem factam, sed adhuc prius membrum non videtur posse subsistere. Quia etiam si culpa subsequens ad permissionem sit causa damnationis aeternae, nihilominus ipsa permissio non est culpa: & quamuis sit non impediens causam, tamen non ex hac intentione à Deo volita est permissio, vt tandem sequantur culpa & damnatio: Diximus autem supra, de ratione effectus pra-

8.

Alij aliter distinguunt.

Deus prædestinationis esse, vt fiat ex intentione æternæ salutis, ad quam tendit prædestinatio: ergo de ratione etiam effectus reprobationis erit, vt fit ex intentione damnationis æternæ, in qua consistit proprius, & vltimus reprobationis effectus: ergo neque illa permissio potest esse effectus reprobationis positivæ.

9. *Aliter distinguendum est*

Mihi ergo aliter distinguendum occurrit de ipsa reprobatione. Est enim reprobatio positivæ, & negatiuæ voluntaria Deo per positivum actum, quam nos supra non prædestinationem appellamus. Primo ergo dicendum est, effectum reprobationis positivæ non incipere à permissione peccati, sed à pœna, quæ permanet in futura vita propter peccatum, vel ab alia, quæ cum illa necessario coniuncta sit. Prior pars de permissione sequitur necessario ex dictis. Nam ostendimus hanc reprobationem incipere à præscientia finalis peccati: ergo quidquid ex parte Dei antecedit hanc præscientiam, non potest esse effectus reprobationis, quia effectus non præcedit causam: sed voluntas permittendi peccatum, & ipsa permissio, vt præcognita antecedit præscientiam peccati futuri, quia non potest esse peccatum, nisi prius sit permissum, ergo permissio peccati non potest esse effectus reprobationis positivæ. Et hæc ratio probat in vniuersum de permissione omnis peccati, quia probat de permissione vltimi, & finalis peccati, ergo à fortiori de alijs. Deinde, ratio etiam supra facta apud me est efficax, quia non est effectus huius reprobationis, nisi qui à Deo fit ex intentione iam deliberata damnandi hominem propter peccata sua, sicut dictum est (proportione seruata) de prædestinatione: permissio autem peccati non procedit ex hac intentione diuina, cum hæc intentio fundetur in culpa hominis, non vt cuiusque spectata, sed vt iam desperata, & finali: ergo.

10. *In hac vita nullus est effectus reprobationis positivæ*

Atque hinc intelligitur, in hac vita nullum esse effectum huius reprobationis positivæ, sed eius effectus incipere in futura vita statim, a homo incipit puniri, seu tradi tormentibus, vt puniatur. Hoc attingitur in secunda parte assertionis. Et confirmatur, quia post prædictam finalis peccati præscientiam, sequitur diuinum iudicium contra huiusmodi reum, seu peccatorem, & deinde voluntas puniendi illum: sed ante hanc voluntatem non incipiunt effectus huius reprobationis: ergo incipiunt ab illa. At ex hac voluntate per se tantum sequitur pœna alterius vitæ quæ est pure vindicatiua. Nam pœnæ huius vitæ, quantum est ex parte Dei, medicinales esse possunt, si homo velit conuerti: ergo sola pœna alterius vitæ est reprobationis effectus.

11.

Solum potest ab hac regula excipi ipsa mors in tali statu, quæ mors in hac vita contingit, & solet esse pœna præcedentium peccatorum. Propter quam ergo addidi vltimam partem assertionis, quia hæc pœna ita est coniuncta cum æterna, vt quasi eadem cum illa connumerari possit. Oportet tamen aduertere, huiusmodi mortem aliquando euenire ex speciali ordinatione, & causalitate Dei, vt verbi gr. in Dathan, & Abiron, & tunc talis pœna est proprijsime effectus reprobationis positivæ: nam ante illam præuisam intelligimus Deum decreuisse damnare hunc hominem propter talia peccata, & ad hoc ordinasse illam mortem: quod est veluti tradere hominem ad huc viuentem in manibus inimici, & tortoris. Regulariter autem non ita fit, sed mors in tali statu prouenit ex generalibus causis, permittente Deo. Et tunc non antecedit ad talem permissionem præscientia absoluta finalis peccati vt sic: quia per ipsam mortem fit illud peccatum finale: vnde solum antecedit, conditionata præscientia, qua Deus prænouit, peccatum illud esse futurum finale, si permittat, & non impediat talem mortem hominis: & ideo tunc illa mors, seu pœna non est proprie effectus reprobationis positivæ, quia ante illam mortem permissam, & præuisam, vt absolute futuram, nondum intelli-

gitur sententia, nec decretum damnandi talem hominem.

Secundo dicendum est, permissionem peccati specialis, & proprii hominis reprobati esse effectum reprobationis negatiuæ, seu non prædestinationis. In hoc sensu intelligatur, & probetur, aduertendum est. Vt autem intelligatur, & probetur, aduertendum est. In permissione peccati duo includi, vnum est positivum, scilicet concursus, quem Deus vult dare voluntati ad efficiendum actum peccati, si velit: & quoad hoc nunquam permissio dicitur proprie effectus alicuius reprobationis, quia est effectus communis prouidentie, quam Deus vt prima causa, & vniuersalis gubernator quodammodo debet causis secundis. Item patet, quia illa non est effectus reprobationis positivæ, vt ostensum est: neque etiam negatiuæ, quia ex negatione per se non sequitur aliquid positivum.

Secundo est in permissione peccati negatio auxiliij, quod Deus videt fore congruum ad impediendum tale peccatum, si vellet illud dare & nihilominus non vult: vel potius vult non dare. Vbi rursus potest duplex voluntas Dei considerari. Vna est, quæ proxime, & immediate respicit ipsam permissionem, seu negationem auxiliij tanquam obiectum: & in hac consistit, talem negationem esse effectum talis voluntatis, eo modo que negatio potest habere causam, non per influxum positivum, sed per subtractionem influxus. Et hoc satis esset ad probationem conclusionis: quia illa voluntas non dandæ tale auxilium pertinet ad reprobationem negatiuam, vt supra declaratum est: ergo si permissio quoad hoc est effectus huius voluntatis, est etiam effectus reprobationis negatiuæ. Altera voluntas est magis remota, scilicet voluntas non præcogitandi hunc hominem ad gloriam, & de hac potest esse maior dubitatio, an hæc causalitas sit vera: Deus permittit hunc peccare, quia non elegit illum ad gloriam. Nam cum illa prior negatio non sit intentio finis, sed potius negatio intentionis, non videtur habere causalitatem aliquam in posteriorem negationem.

Nihilominus Diuus Augustinus sepe loquitur illo modo, vt videre licet de Bono perseverantie, capite decimo quarto, vbi dicit, reprobatio non dari vocationem efficacem, quia non fuit altiori modo à massa perditionis discretus. Et est probabile, quia hic modus causalitatis non est positivus, sed negatiuus, eo scilicet modo, quo negatio est causa negationis, quando affirmatio est causa affirmationis: ita vero est in præsentia. Nam electio ad finem est ratio dandi media efficacia, seu infallibilia ad illum: ergo negatio illius electionis erit suo modo ratio non dandi media, quæ cognoscuntur congrua, & infallibilia ad illum finem consequendum: neque in hoc superest noua difficultas.

Dixi autem, hoc intelligendum esse de permissione speciali, & propria reprobati, propterea, quæ tacta sunt inter referendas alias sententias. Nam permissio communis originalis peccati seu peccati Adæ, non potest vere attribui reprobationi alicuius: & alia etiam esse possunt ex communi prouidentia, maxime quando peccata, quæ sunt positæ talibus permissionibus, nihil de facto conferunt ad effectum reprobationis: nam quoad hæc recte prodebat rationes factæ contra secundam sententiam.